

Saksbehandler: Kjell Sverre Drange

Vår dato
28.06.2023
Deres datoVår referanse
23/03017-1 : 000
Deres referanse

NOTAT

Åpenhetsloven – rapport/status per juni 2023 i Agder kollektivtrafikk (AKT)

Bakgrunn

Åpenhetsloven § 5 oppstiller en plikt for alle virksomheter som omfattes av loven til å «offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene etter § 4».

Om åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022, med formål om å fremme virksomheters respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og tjenester. Samtidig skal loven også sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

AKT omfattes av Åpenhetsloven.

Virksomheter som omfattes av åpenhetsloven har en plikt til å redegjøre for arbeidet med aktsomhetsvurderinger. Redegjørelsen skal foreligge innen 30. juni hvert år.

I det følgende redegjøres for arbeidet med åpenhetsloven i AKT.

Om virksomheten

AKT er mobilitetsselskapet i Agder og har det overordnede ansvaret for mobilitet i Agder. Sentrale oppgaver er å planlegge, utvikle, administrere, markedsføre og informere om de ulike reisealternativene i regionen. AKT skal inspirere til bruk av alle former for mobilitet som ikke involverer personbil. Det vises til selskapets årsrapport for 2022 for en generell beskrivelse av virksomhetens organisering og driftsområde. Selskapets årsrapport kan sees nærmere på følgende link:

[Årsrapporter - Agder kollektivtrafikk \(akt.no\)](#)

Retningslinjer for etterlevelse av åpenhetsloven

Styret i AKT vedtok våren 2023 «Retningslinjer for etterlevelse av åpenhetsloven i Agder Kollektivtrafikk AS». AKT skal legge til rette for at hensynet til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester tas på alvor, for å ivareta og beholde både ansattes og kunders tillit og gjeldende regelverk.

Disse retningslinjene er ment å klargjøre hvordan Agder kollektivtrafikk jobber for å sørge for etterlevelse av «Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) LOV-2021-06-18-99».

Styret har det overordnede ansvaret for at regelverksetterlevelse i AKT skjer i samsvar med AKTs retningslinjer og gjeldende regelverk. Daglig leder har det daglige ansvaret for regelverksetterlevelse i praksis.

Vedr. innkjøp og kontrakter

I nyere kontrakter for transporttjenester er det innarbeidet «Handlingsregler for leverandører til Agder Kollektivtrafikk AS (AKT)» og «Kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden». Handlingsreglene for AKTs leverandører beskriver overordnede krav og forventninger til virksomheter som leverer varer og tjenester til AKT.

Handlingsreglene og kontraktsvilkårene nevnt ovenfor er innarbeidet i alle nyere kontrakter. For tiden arbeides det med en revisjon av både handlingsregler for leverandører til AKT og kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden. Revisjonen vil ferdigstilles høsten 2023 og vil bli innarbeidet som gjeldende kontraktsdokumenter i alle avtaler på buss- og drosjetjenester. Videre har det vært en gjennomgang av AKTs handlingsregler for leverandører og kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden. Revisjonen av disse er snart ferdigstilt, og vil innarbeides som nye og i noen kontrakter oppdaterte kontraktsdokumenter.

Om aktsomhetsvurderinger, opplysninger om negative konsekvenser og opplysninger om tiltak

I anbudet om busstjenester i Øst 2024 var det et særlig fokus på åpenhetsloven. Loven var relativt ny på tidspunktet hvor konkurransen ble gjennomført, og det var behov for å bruke mye ressurser på gjennomgang av dokumentasjon mv. Det ble satt strenge krav til tilbyderne om å redegjøre for deres rutiner og vurderinger for å sikre at åpenhetsloven ble fulgt i anskaffelsesprosessen. Gjennom anbudsprosessen ble det brukt juridisk bistand for gjennomgang av dokumentasjon fra tilbydere mv. Det ble ikke avdekket forhold i anbudsprosessen og dokumentasjon som skulle tilsi at det var nødvendig å foreta tiltak.

Innenfor innkjøp og kontrakter vil det være et særlig fokus på åpenhetsloven i alle anskaffelser, og det er en viktig del av anskaffelsesprosessen at tilbydere orienterer om og anskaffer nødvendig dokumentasjon som oppdragsgiver kan vurdere nærmere og foreta aktsomhetsvurderinger.

For å systematisere arbeidet med åpenhetsloven og for gjennomføring av aktsomhetsvurderinger vurderer AKT det vil være hensiktsmessig å gå til anskaffelse av system tilpasset formålet. Det er flere slike leverandører på markedet. Systemet skal ivareta rapportering fra leverandørene, mulighet for innsending av dokumentasjon og uttak av rapporter ifm aktsomhetsvurderinger. AKT vil se nærmere på dette høsten 2023.

Om åpenhetsloven i AKT

Alle ansatte ble informert på en samling våren 2023 om åpenhetsloven og hvordan det jobbes med dette i AKT nå og fremover.

Informasjon om Åpenhetsloven er lagt ut på AKTs nettsider.

Videre arbeid

AKT vil fremover sette fokus på følgende:

- Buss, drosje og båtkontrakter: innarbeide reviderte kontraktsdokumenter for AKTs handlingsregler for leverandører og kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden.
- Anskaffe system for rapportering fra leverandørene, mulighet for innsending av dokumentasjon og uttak av rapporter ifm aktsomhetsvurderinger.
- Jobbe med anskaffelsesstrategien.
- Ytterligere informasjon til ansatte i AKT samt innarbeide maler og retningslinjer ifm åpenhetsloven i alle anskaffelser.
- Rutiner og rapportering

Kjell Sverre Drange
Kjell Sverre Drange
Administrasjonssjef